

Activiteitenverslag Onderwijscoördinatie 2019

Vocvo

Inhoud

Inleiding

1 Opdrachten uit de samenwerkingsovereenkomst

1.1 Stuurgroep onderwijs aan gedetineerden

1.2 Een strategisch beleidsplan voor de coördinatie van het onderwijs aan gedetineerden voor de periode van 1 januari 2020 tot 31 december 2024

1.3 Vocvo coördineert en ondersteunt de lokale aanbodverstrekkers bij de uitwerking van een onderwijs- en vormingsbeleid voor gedetineerden

1.3.1 Personeelsinzet in de gevangenissen

Hoogstraten

Brusselse gevangenissen

Leuven Centraal

Vorming en opleiding onderwijscoördinatoren

Geen inzet in de instellingen Gent, Antwerpen, Tongeren

1.3.2 Organisatie en evaluatie van het onderwijsaanbod in de gevangenissen

Niet regulier aanbod

Andere aanbodverstrekkers

1.3.3 Lesgevers en vrijwilligers

Resultaten tevredenheidsmeting

1.3.4 Onderwijs onder druk wegens sociaal klimaat in de gevangenissen

1.4 Vocvo coördineert en ondersteunt de lokale aanbodverstrekkers bij de organisatie van het detecteren van onderwijs- en vormingsbehoeften van gedetineerden

1.5 Vocvo coördineert en ondersteunt de lokale aanbodverstrekkers bij de begeleiding van het onderwijstraject van gedetineerden

1.5.1. Uitbouw vrijwilligersbeleid

1.5.2 Examencommissie

1.5.2 Project 'traject buiten de muren' Hoogstraten

1.5.3 ESF project Learning Inside Out

1.6 Vocvo treedt op als lokaal en intermediair aanspreekpunt tussen de onderwijsverstrekkers enerzijds en de gevangenisdirecties/het DG EPI/ de beleidscoördinatoren anderzijds

1.6.1 Samenwerking met partners

1.6.2 Profileren als aanspreekpunt

2 Voortgang van het beleidsplan onderwijs aan gedetineerden 2016-2020

2.1 Strategische doelstelling 1 - Uitbouw van het onderwijsaanbod

2.2 Strategische doelstelling 2 - Participatie aan het aanbod

2.3 Strategische doelstelling 3 - Leertrajectbegeleiding

2.4 Strategische doelstelling 4 - Werkplekleren

2.5 Strategische doelstelling 5 - Digitalisering

2.6 Strategische doelstelling 6 - Gegevensregistratie

[2.7 Strategische doelstelling 7 - Samenwerking partners](#)

[Activiteiten projectgroep ondersteuning lesgevers gedetineerden](#)

[2.8 Strategische doelstelling 8 - Inpassen team gedetineerden in werking Vocvo](#)

[2.9 Thema radicalisering](#)

[2.10 Overzicht realisatie doelstellingen](#)

[3 Terugblik lokale acties 2019](#)

Inleiding

Beste lezer,

In dit rapport brengen we u verslag over de onderwijscoördinatie in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen voor het jaar 2019. Als kapstokken vindt u de opdrachten uit de samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse regering. Daarnaast geven we u een laatste stand van zaken m.b.t. de uitvoering van het [Beleidsplan onderwijs aan gedetineerden 2016-2020](#). In het laatste hoofdstuk geven we u een overzicht van een aantal verwezenlijkingen in de lokale gevangenissen.

De cijfermatige analyse van het onderwijsaanbod volgt in een aparte bijlage. AHOVOKS kon de cijfergegevens niet tijdig ter beschikking stellen om deze in dit jaarverslag op te nemen.

We wensen u veel leesplezier.

Inge Van Acker

Directeur

1 Opdrachten uit de samenwerkingsovereenkomst¹

1.1 Stuurgroep onderwijs aan gedetineerden

De werking van de stuurgroep onderwijs aan gedetineerden werd in 2019 verder gezet. Er vonden zeven bijeenkomsten van de stuurgroep plaats. Er waren meer bijeenkomsten dan voorgaande jaren omwille van de opmaak van het nieuwe beleidsplan “onderwijs aan gedetineerden 2020-2024”.

1.2 Een strategisch beleidsplan voor de coördinatie van het onderwijs aan gedetineerden voor de periode van 1 januari 2020 tot 31 december 2024

Op 30 april 2019 heeft Vocvo een nieuw meerjarenbeleidsplan ingediend bij de afdeling Hoger onderwijs en Volwassenenonderwijs van het Departement Onderwijs en Vorming voor de periode 2020-2024. In dit nieuw beleidsplan werd vertrokken van een grondige evaluatie van de samenwerkingsovereenkomst, waarvan het beleidsplan “onderwijs aan gedetineerden 2016–2020” integraal deel uitmaakt.

Daarnaast werd op 1 september 2019 het evaluatieverslag “onderwijs aan gedetineerden 2016-2019” ingediend over de uitvoering van de driedelige opdracht van Vocvo in de gevangenissen. In dit verslag is tevens een zakelijk plan terug te vinden m.b.t. de operationalisering van de personeelsinzet in de gevangenissen.

1.3 Vocvo coördineert en ondersteunt de lokale aanbodverstrekkers bij de uitwerking van een onderwijs- en vormingsbeleid voor gedetineerden

1.3.1 Personeelsinzet in de gevangenissen

De personeelsinzet werd in de loop van 2019 in bepaalde gevangenissen aangepast. In het najaar van 2018 werd door de raad van bestuur van Vocvo noodgedwongen beslist het begrotingstekort voor de onderwijscoördinatie terug te dringen. In de loop van het voorjaar 2019 werd de personeelsbezetting al een stuk in lijn gezet met de beschikbare

¹ Samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse regering en het VOCVO vzw betreffende de coördinatie van het onderwijs aan gedetineerden van 30 april 2015.

subsidie-enveloppe. Concreet gaf dit als resultaat dat de inzet in de gevangenis van Hoogstraten van 0,8 VTE naar 0,5 VTE werd teruggebracht. Ook in de gevangenissen van Brussel (voornamelijk Sint-Gillis) had deze beslissing gevolgen. We lichten ze hieronder verder toe.

De vermindering in Hoogstraten in mei 2019 bracht bovendien een lichte verschuiving met zich mee voor twee andere Kempense gevangenissen. De onderwijscoördinator van Hoogstraten werd voor 30% ingezet voor de individuele leertrajectbegeleiding in de gevangenis van Wortel. Dit gaf aanleiding tot een verschuiving van 0,1 VTE van de gevangenis van Merksplas naar de gevangenis van Wortel.

Voor de gevangenissen Leuven-Hulp en Leuven-Centraal was er in 2018 en een deel van 2019 een tijdelijke verminderde inzet van 20% wegens het opnemen van een verlofstelsel door personeelsleden. Vanaf augustus 2019 werd de volledige personeelsinzet voor de Leuvense gevangenissen terug ingezet.

Hoogstraten

De keuze voor vermindering van inzet in de gevangenis van Hoogstraten is gebaseerd op de volgende twee redenen. Enerzijds omdat de verhouding tussen grootte van de gevangenis en de personeelsinzet proportioneel hoger lag dan bij de andere gevangenissen. Anderzijds omdat het project “traject buiten de muren” waarvoor de extra 0,3 VTE in 2017 was toegekend nog niet in operationele uitvoeringsfase was. Hierdoor bleek ook de directe impact van de vermindering van de inzet voor de gedetineerden relatief beperkt te zijn.

Brusselse gevangenissen

De organisatie van het onderwijsaanbod in de Brusselse gevangenissen (Vorst, Sint-Gillis, Berkendael) heeft de afgelopen jaren een weinig positief verloop gekend. Hierbij een volledig overzicht om duidelijkheid te bieden over de huidige situatie.

In eerst instantie lag sociale onrust bij het penitentiair personeel aan de basis van de moeilijkheden. Hierdoor werd het aanbod tijdelijk opgeschort van januari tot december 2016 en was er geen onderwijscoördinator meer aanwezig op de werkvloer. Na verbetering van de omstandigheden kon het onderwijs in Sint-Gillis terug worden opgestart in januari 2017. Daarmee werd er ook opnieuw 0,5 VTE onderwijscoördinator ingezet. Vanaf september 2017 werd de inzet verder opgetrokken tot 0,8 VTE. Na een periode van langzame maar positieve heropbouw van het onderwijsaanbod, werd het aanbod in oktober 2018 helaas opnieuw volledig opgeschort. Dit nogmaals omwille van de moeilijke werkomstandigheden in de gevangenis. De inzet in Sint-Gillis werd hierdoor van 0,8 VTE naar 0,3 VTE teruggebracht. In de periode van oktober 2018 tot juni 2019 heeft de onderwijscoördinator enkel nog individuele leertrajecten opgevolgd. Daarnaast waren er ook meerdere overlegmomenten om de situatie in Sint-Gillis nauw op te volgen ifv mogelijke heropstart van het aanbod.

Hoewel de omstandigheden kort nadien weer verbeterden, besliste Vocvo in april 2019 zelf om het groepsaanbod in Sint-Gillis niet terug op te starten. Dit niet omwille van de werkomstandigheden maar omdat de beschikbare subsidie-enveloppe dit niet langer toeliet.

Vocvo koos ervoor om niet opnieuw op te starten in Sint-Gillis om zo het lopende aanbod in de andere gevangenissen te vrijwaren. Er is sinds september 2019 enkel nog een inzet van 0,1 VTE van de onderwijscoördinator om de voorbereidende vergaderingen mbt bouw van de gevangenis Haren mee op te volgen.

Tot slot willen we vermelden dat er op heden ook geen onderwijscoördinator actief is in de Brusselse gevangenis Berkendael. De mogelijkheden tot de organisatie van groepsaanbod onderwijs ligt daar vrij laag gezien de beperkte groep aan Nederlandstalige gedetineerden. Ook individuele leervragen zijn er eerder beperkt.

Leuven Centraal

In de gevangenis Leuven Centraal werd in maart 2019 een gerenoveerde vleugel geopend waardoor er extra plaatsen werden gecreëerd. In de loop van 2019 werd de capaciteit van de gevangenis uitgebreid. Deze capaciteitsuitbreiding werd niet beantwoord met meer onderwijsaanbod gezien er geen financiële ruimte is voor extra inzet van onderwijscoördinatie.

De personeelsinzet van 2019 wordt in figuur 1 weergegeven.

Figuur 1 - Verdeling van de VTE over de gevangenissen in 2019

Gevangenis	Gemiddelde dagpopulatie gevangenis (cijfers 2017 ²)	VTE onderwijscoördinator dd.1/1//2019	VTE onderwijscoördinator dd.31/12/2019
Antwerpen	636,8	1	1
Mechelen	115,6	0,5	0,5
Hoogstraten	164,2	0,8	0,5
Merksplas	426,1	0,6	0,5
Wortel	293,9	0,7	0,8
Turnhout	287,1	0,5	0,5
Hasselt	541,8	1	1
Tongeren		0	0
Leuven-Centraal	292	0,7	0,8
Leuven-Hulp	182	0,3	0,4

² Jaarverslag DG EPI 2017 is meest recente beschikbare jaarverslag.

Brusselse gevangenis: Sint-Gillis,	849,9	0,3	0,1
Vorst, Berkendaal	173,5 + 78,4	0,5	0,5
Gent	390	0,8	0,8
Forensisch Psychiatrisch Centrum Gent		0	0
Forensisch Psychiatrisch centrum Antwerpen		0	0
Dendermonde	229,4	0,5	0,5
Oudenaarde	156,4	0,5	0,5
Beveren	293,8	0,7	0,7
Brugge	692,2	0,8	0,8
Ieper	106	0,3	0,3
Ruiselede	53,7	0,3	0,3
Totaal		10,8	10,5

Vorming en opleiding onderwijscoördinatoren

Vocvo is een lerende organisatie die vorming en ontwikkeling van de medewerkers ondersteunt. De onderwijscoördinatoren worden doorheen het werkjaar gestimuleerd om zelf voorstellen te doen om een bepaalde opleiding te volgen die hun expertise over een bepaald thema kan vergroten of die een bepaalde vaardigheid verder kan aansterken. Enerzijds gaat het om vormingen die door de WEVO³ worden georganiseerd, zoals een basiscursus radicalisering, assertief omgaan met agressie,... De WEVO organiseert ook jaarlijks een tweedaagse introductiecursus voor nieuwe medewerkers. Vanuit Vocvo heeft één onderwijscoördinator in het voorjaar 2019 hieraan deelgenomen. Anderzijds organiseert Vocvo ook zelf opleidingen voor al haar medewerkers. In 2019 werden de opleidingen "gebruik google drive" en "vergaderen met effect" georganiseerd. Tot slot kunnen medewerkers ook deelnemen aan opleidingen die door externe organisaties of opleidingsverstrekkers worden aangeboden. Zo heeft een medewerker de workshop 'digitaal

³ Wevo= werkgroep vorming en ondersteuning van de Gemengde Commissie. Deze werkgroep organiseert vormingen voor alle medewerkers van de hulp-en dienstverlening die actief zijn in de Vlaamse en Brusselse gevangenis.

vrijwilligers werven' gevolgd. Twee medewerkers volg(d)en tevens een opleiding in het hoger onderwijs, mn opleiding verandermanagement en management in de social profit.

Vocvo was in 2019 vertegenwoordigd op volgende studiedagen en conferenties:

- Technology in Corrections Conference (Europris), 2 - 4 april 2019 Lissabon
- Rescaled (movement for small scale detention), 10 april 2019, Brussel
- Conference Past, present and future of Education in Prison (EPEA), 12-16 juni, Dublin
- Real Estate Workhop (Europris), 14-17 oktober 2019, Ljubljana
- Europese slotconferentie: intrinsieke motivatie in het volwassenenonderwijs, 24 oktober 2019, Antwerpen
- EABT conferentie 15-jarig bestaan, 31 oktober 2019, Amersfoort

Op 18/10 organiseerde Vocvo zelf een slotconferentie van het ESF project "Learning Inside Out" in Gent. Hierover meer toelichting bij het luik over het ESF project (zie 1.5.3).

Geen inzet in de instellingen Gent, Antwerpen, Tongeren

In de instelling van Tongeren en de Forensische Psychiatrische Centra (FPC) van Antwerpen en Gent wordt geen onderwijscoördinator ingezet. Het gaat om instellingen met een specifiek doelpubliek waarvoor op dit moment geen middelen voorzien zijn. Het aanbod in het Forensisch Psychiatrisch centrum Gent en het detentiecentrum Tongeren is wel terug te vinden in de cijfergegevens die ons door de overheid werden bezorgd en komen verder in dit verslag aan bod.

1.3.2 Organisatie en evaluatie van het onderwijsaanbod in de gevangenissen

De officiële cijfers van de overheid m.b.t. onderwijsaanbod vanuit de centra voor basiseducatie (CBE) en de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) waren nog niet beschikbaar bij de opmaak van dit verslag. De analyse van deze cijfergegevens wordt op een later tijdstip aangeleverd. Vocvo registreert zelf data m.b.t. aanbod dat niet door de overheid wordt bijgehouden. Het gaat over niet-regulier aanbod en aanbod door andere aanbodverstrekkers dan de CVO en de CBE. Dit aanbod wordt hieronder toegelicht.

Niet regulier aanbod

Niet regulier aanbod betreft het aanbod waarbij centra geen lesurencursist (LUC)⁴ genereren. In 2018-2019 werden in totaal 835 lesuren ingericht door de CBE die als niet regulier aanbod kunnen worden beschouwd. We stellen vast dat dit cijfer lager ligt dan in 2017-2018 (cfr.886) en 2016-2017 (cfr.1077,5).

Figuur 1 geeft dit aanbod weer, per gevangenis en met het aantal ingerichte uren. Het gaat hierbij om specifieke methodieken zoals het open leercentrum en ateliers/gespreksgroepen.

⁴ Het aantal LUC wordt bepaald door de lestijden van de module te vermenigvuldigen met het aantal financierbare cursisten dat in die module is ingeschreven.

Daarnaast zien we ook dat modules zoals NT1, VCA en Nederlands op de gevangenisvloer als niet regulier aanbod worden ingericht. Ondanks het feit dat deze modules geen LUC genereren voor de centra, werden er wel attesten afgeleverd aan de cursisten die deze modules op een succesvolle manier hebben afgerond. Wat betreft de open leercentra, moeten we in opvolging van het voorbije schooljaar opnieuw vaststellen dat het aanbod te beperkt is. De gevangenis in West-Vlaanderen kunnen rekenen op middelen vanuit de provincie in kader van het OLAT project (Open Leren Achter Tralies). Daarnaast is het enkel de gevangenis Leuven Centraal die erin slaagt een open leercentrum in te richten. Nochtans wordt er sterk op het belang van open leercentra gefocust in de [Vlaamse leidraad voor het onderwijsaanbod in de gevangenis](#).

Figuur 1- Aantal ingerichte uren van de CBE die geen VTE genereren in de gevangenis in 2018-2019

Gevangenis	Naam aanbod/module	Ingerichte uren
Brugge	OLC	372
Leuven Centraal	OLC	20
Vorst	atelier NT1	120
Mechelen	Nederlands en sport	42
Ruiselede	VCA	60
Ruiselede	Rijbewijs	48
Ruiselede	OLC	76
leper	Nederlands op de gevangenisvloer	31
leper	OLC	66
	TOTAAL	835

Uit bovenstaande tabel kunnen we besluiten dat de CBE vaak nog aanbod organiseren in de gevangenis via 'niet-regulier' aanbod. Aangezien zij hiermee geen VTE genereren, duidt dit op de grote meerwaarde die aan het aanbod gehecht wordt. Ook de financiële bijdrage van de provincie West-Vlaanderen voor de open leercentra in Brugge, leper en Ruiselede toont de relevantie van het aanbod. Het is echter wel zo dat deze middelen vanaf februari 2020 worden geschrapt omwille van een beslissing van het provinciebestuur. Zij kennen de verantwoordelijkheid voor organisatie van onderwijsaanbod in de gevangenis toe aan de Vlaamse overheid en verwijzen naar het nieuwe financieringsdecreet van het volwassenenonderwijs. Het ziet er naar uit dat het voortbestaan van de open leercentra in deze gevangenis onder druk komt te staan.

Andere aanbodverstrekkers

Vocvo ondersteunt ook andere opleidingsverstrekkers in de gevangenis. Op dit moment is de inzet beperkt. Er werden in 2018-2019 in totaal 897,5 uren ingericht door andere

aanbodverstrekkers. In 2017-2018 ging in het in totaal om 964 uren. We stellen een daling vast die vooral toe te kennen is aan minder aanbod vanuit het NAC en VDAB in de gevangenis van Ruiselede. In figuur 12 is het volledige overzicht terug te vinden.

Figuur 2 - Aantal ingerichte lesuren van andere aanbodverstrekkers in de gevangenissen in 2018-2019

Gevangenis	Aanbieder	Naam opleiding of modules	Totaal ingerichte uren
Beveren	VUB	Penologie	60
Ruiselede	NAC	EHBO	2,5
Ieper	VDAB	Professionele schoonmaak	35
Wortel	vzw Velo	Fietshersteller	800
		TOTAAL	897,5

Het aanbod van de VDAB in Hoogstraten⁵ werd buiten beschouwing gelaten omdat dit gaat om aanbod op maat en hierover geen accurate cijfers van het aantal lesuren ter beschikking zijn.

1.3.3 Lesgevers en vrijwilligers

Resultaten tevredenheidsmeting

In 2018-2019 waren er in totaal 139 lesgevers en 21 vrijwilligers actief in de gevangenissen. Sinds vorig schooljaar wordt er jaarlijks een tevredenheidsbevraging afgenomen bij deze lesgevers en vrijwilligers. We peilen hierbij o.a. naar de tevredenheid over het lesverloop en de samenwerking met de onderwijscoördinator. De resultaten van deze bevraging worden door de onderwijscoördinator per gevangenis opgevolgd.

Er werden over alle gevangenissen heen in totaal 73 ingevulde vragenlijsten ontvangen en verwerkt.

Hieronder een aantal conclusies uit deze bevraging:

- 84,9% van de lesgevers is tevreden over de groepsindeling van de cursisten. Voor alle lesgevers en vrijwilligers was de relatie met de cursisten goed tot uitstekend. 76,7% is tevreden over de intake van de cursisten. Ook over de motivatie van de cursisten is de meerderheid van lesgevers en vrijwilligers positief.
- Voor 98,6% van de lesgevers en vrijwilligers verliep het contact met de onderwijscoördinator goed tot uitstekend.
- Bijna alle lesgevers willen in de toekomst verder lesgeven in de gevangenis.

⁵ Aanbod VDAB Hoogstraten bestaat uit o.a. schilder/behanger; metser, stukadoor, automechanica, magazijnmedewerker, ...

1.3.4 Onderwijs onder druk wegens sociaal klimaat in de gevangenissen

De gevolgen van de rationaliseringsoefening bij DG EPI, ook wel “anders werken” genoemd, zijn tot op heden sterk voelbaar in het werkveld van de onderwijscoördinatoren. De grondige reorganisatie van dagindeling, diensten en functies heeft het sociaal klimaat in de gevangenissen op scherp doen stellen. Daarnaast hebben o.a. de voorbereidingen van het wetsvoorstel op “de minimale dienstverlening in de gevangenissen” het schooljaar 2017-2018 gekenmerkt als een werkjaar met frequente stakingsacties. Deze trend heeft zich in het schooljaar 2018-2019 ook verder gezet. Tussen september en december 2018 werden in totaal 350 lestijden van het geplande onderwijsaanbod geschrapt. Situaties van personeelstekort (oa door absentieïsme) in de gevangenissen Turnhout, Leuven Centraal en Mechelen zorgen voor dit hoge cijfer. Daarnaast zorgde ook de korte opeenvolging van een aantal veiligheidsincidenten in Hasselt voor een aantal spontane stakingsacties waarbij ook alle activiteiten van de Vlaamse Gemeenschap werden geschrapt. Tot slot werd ook het onderwijsaanbod in de gevangenis van Sint-Gillis opnieuw opgeschort omwille van het moeilijke operationele verloop op de werkvloer. Dit werd eerder in een apart luik toegelicht. Hierbij werden in totaal 600 lesuren geschrapt.

In het voorjaar 2019 werden nog eens 519,95 lesuren geschrapt. Vooral in de maand mei werd in bijna elke gevangenis het werk wel eens neergelegd. Dit brengt het totaal aantal geschrapte lesuren voor het schooljaar 2018-2019 op 1468,85 (incl. geschrapt aanbod Sint-Gillis).

1.4 Vocvo coördineert en ondersteunt de lokale aanbodverstrekkers bij de organisatie van het detecteren van onderwijs- en vormingsbehoeften van gedetineerden

De noden en behoeften van de gedetineerden worden in eerste instantie vastgesteld op basis van informatie die tijdens het uitvoeren van het dagelijkse takenpakket van de onderwijscoördinatoren naar voren komt. Het vaststellen ervan is een doorlopend proces waarbij de onderwijscoördinatoren op bepaalde momenten, zoals bijvoorbeeld bij de evaluatie of voorbereiding van het aanbod, stilstaan. De volgende acties kunnen informatie over noden en behoeften van gedetineerden genereren:

- gesprekken in het kader van individuele leertrajectbegeleiding van gedetineerden
- intake- en screeningsgesprekken
- mondelinge of schriftelijke evaluatie van de cursussen door de cursisten en de lesgevers
- verwerking van deelnamecijfers aan de cursussen
- behandelen van signalen van cursisten, lesgevers en ander personeel, bv. bewakingspersoneel
- uitwisseling van goede praktijken met collega's en partners (bv. de aanbodverstrekkers)

Op basis van bovenvermelde input wordt het onderwijsaanbod voortdurend geëvalueerd. Enerzijds op vaste tijdstippen: de cursisten evalueren het aanbod standaard bij het einde

van elke opleiding via een schriftelijke bevraging. Deze input wordt door de onderwijscoördinator en de lesgevers lokaal verwerkt. Ook de lesgevers worden standaard jaarlijks bevraged (zie resultaten tevredenheidsmeting lesgevers). Anderzijds vangen we op continue manier signalen op via informele contacten met cursisten, lesgevers en personeel. Op basis van deze input wordt via overleg met de gevangenisdirectie en de opleidingsverstrekkers de planning voor het onderwijsaanbod bepaald. Ook infrastructurele mogelijkheden en afstemming met het aanbod van andere diensten worden hierbij in rekening genomen. We beogen de uitbouw van het aanbod in de toekomst om nog meer in lijn te krijgen met de vooropgestelde principes van de Vlaamse Leidraad: minimum geletterdheidsaanbod; aanbod van beroepsopleidingen; spreiding en afstemming van het aanbod.

1.5 Vocvo coördineert en ondersteunt de lokale aanbodverstrekkers bij de begeleiding van het onderwijstraject van gedetineerden

In 2017 heeft Vocvo werk gemaakt van een rapport waarin de praktijk en bijhorende knelpunten m.b.t. individuele leertrajectbegeleiding zijn uiteengezet. Het rapport bevat ook een aantal concrete voorstellen om de individuele leertrajectbegeleiding aan gedetineerden zowel op kwantitatieve als kwalitatieve wijze te verbeteren. Deze aanbevelingen werden in juni 2018 aan het kabinet van de Minister van Onderwijs voorgesteld en mee opgenomen in het evaluatieverslag 2016-2019. Daarnaast zijn ze ook terug te vinden in het nieuwe beleidsplan 2020-2024.

1.5.1. Uitbouw vrijwilligersbeleid

Om gedetineerden beter inhoudelijk te ondersteunen in hun individueel leertraject werden in sommige gevangenissen vrijwilligers aangeworven. De vrijwilligerspool van Vocvo kent een langzame uitbreiding. In 2018-2019 waren er 21 vrijwilligers aan de slag in de gevangenissen. Er worden vrijwilligers ingezet om gedetineerden inhoudelijke studiebegeleiding te bieden, anderzijds ook voor meer ondersteunende logistieke taken zoals het bezorgen van studiemateriaal.

De uitbreiding van de vrijwilligerspool bracht ook de nood aan een kwaliteitsvol vrijwilligersbeleid naar boven. In het najaar 2018 werd een werkgroep met onderwijscoördinatoren opgestart om werk te maken van een beleid voor het aanwerven, opvolgen en behouden van vrijwilligers in de gevangenissen. In de loop van 2019 werd het vrijwilligersbeleid verder uitgewerkt. Dit gaf concreet aanleiding tot een aangepaste versie van de vrijwilligersovereenkomst waarin de terugbetaling van TBC controles en fietsvergoedingen zijn opgenomen. In de loop van 2020 wordt het vrijwilligersbeleid nog verder uitgewerkt.

1.5.2 Examencommissie

Een belangrijke partner voor de uitvoering van individuele leertrajectbegeleiding is de Examencommissie secundair onderwijs. Reeds jaren is er een intensieve samenwerking om examens binnen de gevangensmuren te organiseren. Gedetineerden die studeren via de Examencommissie kunnen hun diploma secundair onderwijs behalen. We stellen echter volgende knelpunten vast. Sinds maart 2018 is er een aanpassing in het opleidingsprogramma waarbij BSO-trajecten niet meer volledig tijdens detentie kunnen worden afgelegd. De onderdelen “portfolio” en “assessment” zijn niet af te leggen binnen de gevangensmuren. Dit heeft een negatieve impact op het aantal diploma’s dat wordt behaald tijdens detentie. Daarnaast zijn er sinds januari 2019 enkel nog digitale examens mogelijk binnen de gevangensmuren. Dit is slechts in vijf van de negentien gevangenissen toegankelijk voor de gedetineerden. In de andere gevangenissen worden de trajecten via de Examencommissie niet meer gepromoot. Het is wachten op de verdere uitrol van de beperkte internetlijnen om de digitale examens van de Examencommissie ook in andere gevangenissen mogelijk te maken. Tot slot zullen de examinatoren van de Examencommissie vanaf 1/1/20 niet meer naar de gevangenissen komen om de mondelinge examens af te nemen. Dit omwille van de hoog oplopende kosten en het gebrek aan efficiëntie in de personeelsplanning. Om hierop te anticiperen werd een projectvoorstel opgemaakt om mondelinge examens via videoconferentie te organiseren. In het najaar 2019 werd een proefproject voorbereid in de gevangenis van Brugge. Met de financiële steun van de Koning Boudewijnstichting worden laptops aangekocht voor alle gevangenissen om dit in elke gevangenis te realiseren. In februari 2020 zal het eerste examen via Skype worden afgenomen. Van daaruit wordt de verdere uitrol naar andere gevangenissen bekeken.

1.5.2 Project ‘traject buiten de muren’ Hoogstraten

Het project ‘buiten de muren’ is een pilootproject van Vocvo in de gevangenis Hoogstraten dat werd opgestart in 2017. Het doel was om gedetineerden reeds vanuit detentie te laten deelnemen aan het onderwijsaanbod buiten de gevangenis. Dit met als doel de reïntegratie zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Dit project kaderde binnen de specifieke context van de gevangenis Hoogstraten waar een open regime heerst en waar gedetineerden in aanmerking kunnen komen om overdag buiten de gevangenis opleiding te volgen. In de loop van 2018 en het voorjaar 2019 werd voorbereidend overleg gehouden met diverse instanties (oa strafuitvoeringsrechtbank, Dienst Detentiebeheer DG EPI, Centrale Psychosociale dienst DG EPI, Cellmade DG EPI). In april 2019 werd echter beslist dit project on hold te zetten wegens de verminderde inzet van de onderwijscoördinator (zie 1.3.1).

1.5.3 ESF project Learning Inside Out

In oktober 2017 werd het ESF-project Learning Inside Out (LIO) in de gevangenissen van Leper, Ruiselede en Brugge opgestart. In kader van dit project wordt de dienstverlening van Leerwinkel West-Vlaanderen toegankelijk gemaakt voor de gedetineerdenpopulatie in de

drie West-Vlaamse gevangnissen. In samenwerking met de FOD Justitie bieden Leerwinkel West-Vlaanderen en Vocvo een duurzame en kwaliteitsvolle leerloopbaanbegeleiding aan voor gedetineerden teneinde de aansluiting op de arbeidsmarkt na detentie te verhogen. De leerloopbaanbegeleiding bestaat uit het behandelen van informatievragen en/of het opzetten van begeleidingen met de nodige aandacht voor nazorg. De dienstverlening maakt de brug naar buiten door continuering van de leerloopbaanbegeleiding na detentie te realiseren.

Leerwinkel West-Vlaanderen en Vocvo dragen de gedeelde verantwoordelijkheid om tijdens het project van 27 maanden (einde december 2019) 150 begeleidingstrajecten op te zetten, 120 informatievragen te behandelen en 30 informatiesessies te organiseren in Leper, Ruiselede en Brugge. Beide organisaties leveren kwaliteitsvolle dienstverlening m.o.o. verhogen van de participatie van (ex)-gedetineerden aan kwalificerend onderwijs en/of de arbeidsmarkt.

Gezien het eindrapport nog niet is afgewerkt, kunnen we in dit jaarverslag de resultaten weergeven die in het tussentijds rapport dd. september 2019 werden opgenomen:

- Tussen november 2017 en september 2019 werden 283 gedetineerden bereikt door Leerwinkel:
 - Voor 177 gedetineerden werd leerloopbaanbegeleiding opgestart
 - Voor 105 gedetineerden werd ondersteuning voorzien via het beantwoorden van informatievragen
 - De meest voorkomende leervraag is het diploma secundair onderwijs
 - 80% van de bereikte gedetineerden zijn laaggeschoold
 - De meest voorkomende leertrajecten zijn opleidingen via centra voor volwassenenonderwijs en trajecten bij de Examencommissie

In het voorjaar 2019 heeft een masterstudent Criminologie (VUB) een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar de effecten van leerloopbaanbegeleiding binnen detentie. Het onderzoek concludeert dat leerloopbaanbegeleiding heel wat drempels wegneemt zoals kennis over het opleidingsaanbod, ondersteuning bij het studeren en aanvullend studiemateriaal, nood aan motiverende coaching en nood aan opvolging na detentie. Toch blijven er een aantal drempels aanwezig, zoals het gebrek aan financiële middelen, de afwezigheid van een leerplatform en onduidelijkheid over uitgangsvergunning om een opleiding te kunnen volgen.

Het ESF-project LIO werd in oktober 2018 bekroond tot "ESF Ambassadeur 2018" met een bijhorende geldprijs van €10000 om het draagvlak verder te verbreden en de goede praktijken verder uit te bouwen. In het kader van deze wedstrijd werd een promofilmje gemaakt waarin het project beknopt en eenvoudig wordt uitgelegd: <https://www.youtube.com/watch?v=XApVgiT1RUE>

In kader van dit ESF-ambassadeurschap werd het LIO-project voorgesteld op de conferentie van de European Prison Education Association (juni 2019, Dublin). Op 18 oktober 2019 organiseerde Vocvo ism het Lerend Netwerk van de Leerwinkels⁶ een studiedag waarbij

⁶ Lerend netwerk van de Leerwinkels is een informeel samenwerkingsverband tussen de vier leerwinkels: Leerwinkel West-Vlaanderen, De Stap Gent, Tracé Brussel en Leerwinkel Genk.

leerloopbaanbegeleiding centraal stond. Op [het platform van Epale](#) (Europees Platform voor Volwasseneneducatie) staat alle verslaggeving van deze studiedag.

1.6 Vocvo treedt op als lokaal en intermediair aanspreekpunt tussen de onderwijsverstrekkers enerzijds en de gevangenisdirecties/het DG EPI/ de beleidscoördinatoren anderzijds

1.6.1 Samenwerking met partners

Vocvo nam op lokaal niveau in elke gevangenis deel aan

- de bijeenkomsten van het coördinatieteam (CORT)
- de bijeenkomsten van het beleidsteam

Vocvo nam op bovenlokaal niveau deel aan

- de bijeenkomsten van de Gemengde Commissie Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden
- de bijeenkomsten van de voorbereidende werkgroep van de Gemengde Commissie
- de bijeenkomsten van de Werkgroep Vorming en Ondersteuning (WEVO) van de Gemengde Commissie

1.6.2 Profileren als aanspreekpunt

Vocvo profileert zich naar partners en doelgroep voortdurend als aanspreekpunt met betrekking tot onderwijs in de gevangenissen. Dit gebeurt zowel op lokaal niveau via de onderwijscoördinatoren als op bovenlokaal niveau via de coördinator onderwijs aan gedetineerden.

2 Voortgang van het beleidsplan onderwijs aan gedetineerden 2016-2020

In het nieuwe beleidsplan “onderwijs gedetineerden 2020-2024” is de globale evaluatie van het beleidsplan “onderwijs aan gedetineerden 2016-2020” terug te vinden. In dit onderdeel worden enkel de acties toegelicht die in 2019 werden uitgevoerd.

2.1 Strategische doelstelling 1 - Uitbouw van het onderwijsaanbod

We zorgen voor een optimale uitbouw, spreiding en afstemming van het onderwijsaanbod in de Vlaamse en Brusselse gevangenis.

De actualisatie van de Vlaamse Leidraad werd niet afgerond. Deze doelstelling werd mee opgenomen in het nieuwe beleidsplan “onderwijs gedetineerden 2020-2024”. Voor het overzicht van de organisatie van het onderwijsaanbod in 2019 verwijzen we naar de cijfermatige analyse die later wordt aangeleverd.

2.2 Strategische doelstelling 2 - Participatie aan het aanbod

We verhogen de participatie aan onderwijsactiviteiten in de gevangenis, zowel wat betreft instroom als wat betreft beperken van de uitval.

De participatie aan het onderwijsaanbod werd in 2019 op meerdere vlakken gestimuleerd:

- Er werd verder werk gemaakt van de optimalisatie van de twee vergoedingssystemen waarbij gedetineerden een premie ontvangen als ze onderwijs volgen in de gevangenis. Er is in 2019 meer uniformiteit tot stand gekomen in de aanvraagprocedure wat vervolgens voor meer gelijkheid zorgt in de verschillende gevangenis. In voorbereiding op de uitvoering van een nieuw Koninklijk Besluit m.b.t. de opleidingstoelagen voor gedetineerden heeft Vocvo input aangeleverd aan DG EPI. Vanaf 2020 treedt dit nieuw KB in werking.
- Verdere uitvoering van het ESF-project “Learning Inside Out” (cfr. 1.5.3)
- Via intervisie wordt onderlinge uitwisseling van goede praktijken en ervaringen tussen de onderwijscoördinatoren gestimuleerd. Initieel was dit enkel m.b.t. het verhogen van de participatie aan het aanbod. Doorheen de jaren bleek dit tevens een geschikte methodiek te zijn om andere thema's aan te snijden. In 2019 waren er 3 intervisiesessies.

2.3 Strategische doelstelling 3 - Leertrajectbegeleiding

We ontwikkelen een systeem voor leertrajectbegeleiding van gedetineerden en bouwen dit uit in alle Vlaamse en Brusselse gevangenissen.

De uitgevoerde acties m.b.t. leertrajectbegeleiding in 2019 staan toegelicht bij 1.5.

2.4 Strategische doelstelling 4 - Werkplekieren

We introduceren in samenspraak met het DG EPI werkplekieren in de gevangenissen en bouwen het maximaal uit.

In 2019 heeft de stuurgroep onderwijs gedetineerden een gemeenschappelijke visietekst m.b.t. werkplekieren uitgewerkt. Deze visietekst werd voorbereid door een werkgroep samengesteld uit onderwijscoördinatoren en de pedagogische begeleidingsdienst van Vocvo. Deze visietekst moet verdere richting geven aan de ontwikkeling van werkplekieren in de gevangenissen. Het is een ondersteunend instrument bij het leggen van contacten binnen en buiten de muren om werkplekieren verder vorm te geven.

De bovenvermelde werkgroep heeft eveneens de nodige voorbereidingen genomen om de “good practices” m.b.t. werkplekieren op een betere manier te inventariseren. Er is ook een ideeënbuis ontwikkeld om vernieuwende concepten een plaats te geven die mogelijks in de toekomst verder worden uitgewerkt.

2.5 Strategische doelstelling 5 - Digitalisering

We bouwen in overleg met het DG EPI de digitalisering van het onderwijs in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen maximaal uit.

Op vlak van digitalisering werden in 2019 volgende zaken gerealiseerd.

- Vocvo nam deel aan de vergaderingen (6) van de bovenlokale werkgroep digitalisering samen met DG EPI onder voorzitterschap van departement Welzijn. Binnen deze werkgroep digitalisering worden de ontwikkelingen m.b.t. ICT, internet en/of Prison Cloud nauw opgevolgd. Concreet wordt vanuit deze werkgroep de uitrol van de beperkte internetlijnen gecoördineerd. Deze beperkte internetlijn zorgt voor toegang tot de digitale examens van de Examencommissie, vrijstellingsproeven TKO en examens VCA. Op heden is deze internetlijn in 5 gevangenissen operationeel.
- De nota “digitalisering onderwijs in detentie” werd in juli 2019 op vraag van DG EPI geactualiseerd. Hierbij werd de beschikbare infrastructuur per gevangenis in kaart gebracht om van daaruit de noodzakelijke apparatuur voor de organisatie van onderwijs en uitrol van internet te inventariseren.

2.6 Strategische doelstelling 6 - Gegevensregistratie

We voorzien in overleg met de partners van de Vlaamse Gemeenschap en het DG EPI in een of meerdere geschikte registratietools en/of -methodes ter ondersteuning van de uitvoering van onze opdrachten in de gevangenissen.

In de loop van 2019 werd het BVR inzake gegevensverwerking en informatie-uitwisseling verder uitgewerkt. Vocvo heeft hierin de nodige input aangeleverd bij het departement Welzijn zodat dit BVR grondslag zou kunnen bieden aan de verwerking van persoonsgegevens van gedetineerden in het kader van groepsaanbod onderwijs en de individuele leertrajecten. Dit BVR is op heden nog niet gevalideerd.

In 2019 werd het nieuwe registratiesysteem voor de activiteiten van de Vlaamse Gemeenschap ("ACSY") verder ontwikkeld. Twee onderwijscoördinatoren hebben deelgenomen aan de werkgroep die hierin voorbereidend werk heeft geleverd. Vanaf februari 2020 wordt dit nieuwe registratiesysteem in gebruik genomen in alle gevangenissen.

2.7 Strategische doelstelling 7 - Samenwerking partners

We optimaliseren de samenwerking met de verschillende partners betrokken bij het onderwijs aan gedetineerden en werken specifieke samenwerkingsverbanden uit.

De uitgevoerde acties mbt "samenwerking partners" staan toegelicht bij 1.6. Daarnaast geven we ook nog een overzicht van de activiteiten van de projectgroep "ondersteuning lesgevers gedetineerden".

Activiteiten projectgroep ondersteuning lesgevers gedetineerden

Volgens het "actieplan samenwerking pedagogische ondersteuning volwassenenonderwijs september 2018-2021" wordt een kwaliteitsvol pedagogisch ondersteuningsaanbod ontwikkeld specifiek voor lesgevers en vrijwilligers met een onderwijsopdracht in een Vlaamse of Brusselse gevangenis. In deze opdracht is Vocvo trekker van de projectgroep 'pedagogische ondersteuning lesgevers aan gedetineerden'. In 2019 werd op basis van de ondersteuningsvragen van de lesgevers een actieplan opgesteld dat zorgt voor een systematische en kwalitatieve ondersteuning van de lesgevers aan gedetineerden binnen de netoverschrijdende samenwerking.

4 werven voor de Projectgroep

- Noden onderzoeken (2018-2019)
- Kwaliteitscriteria en effectiviteitsprincipes vastleggen voor het aanbod (2019)
- Een aanpasbaar ondersteuningsaanbod bepalen en implementeren (2019-2021)

- Evaluatie tevredenheid en effectiviteit (2020-2021)

Op basis van het onderzoek naar de noden van de lesgevers en vrijwilligers met een onderwijsopdracht in de gevangenis, werden in 2019 al verschillende acties ondernomen:

Activiteit	Beschrijving van de activiteit
Werksessies projectgroep	In 2019 waren er zes werksessies van de projectgroep om alles in goede banen te leiden.
Vastleggen prioriteiten voor ondersteuningsaanbod 2019-2021	<p>Op basis van een bevraging werden de prioriteiten voor het ondersteuningsaanbod lesgevers vastgelegd.</p> <p>Gezien de specifieke detentiecontext en de extra uitdagingen die dit vaak met zich meebrengt, willen we vooral inzetten op de uitbouw van een netwerk waarop de lesgevers en vrijwilligers kunnen terugvallen. Dit kan een antwoord bieden op</p> <ul style="list-style-type: none"> • de nood aan contact met collega's met een gelijkaardige opdracht • de vraag naar mogelijkheden om aan materiaaluitwisseling te doen
Kwaliteitscriteria en effectiviteitsprincipes voor het ondersteuningsaanbod	Er werd een raamwerk opgesteld m.b.t. kwaliteitscriteria en effectiviteitsprincipes waaraan het ondersteuningsaanbod wordt getoetst.
'dag van de lesgevers en vrijwilligers met een onderwijsopdracht in de gevangenis bij gedetineerden'	<p>Op 27 maart 2019 werd de dag van de lesgevers georganiseerd. Er waren 23 deelnemers. Er werd ingezet op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • actief netwerk opbouwen • kennisopbouw: <ul style="list-style-type: none"> ○ detentie en justitie ○ detentie en onderwijs • detentie en ICT-beleid <p>materiaaluitwisseling: wat werkt op de gevangenisvloer?</p>
Pilotproject "uitwisselen via facebookgroep"	Als voorbereiding op de dag van de lesgevers (zie bovenstaande) werd deze facebookgroep opgestart. Deze tool werd echter weinig gebruikt, ondanks geregelde activering. Na evaluatie met lesgevers beslist om dit niet verder te zetten.
Opstart publicatie 'infobrief lesgevers en vrijwilligers met een	Via de infobrief versterken we netwerking en sensibilisering bij lesgevers en vrijwilligers. Deze

onderwijsopdracht in de gevangenis bij gedetineerden'	infobrief wordt vier keer per jaar verspreid.
Startersbijeenkomst voor nieuwe leraren in de gevangenis.	Op 24 oktober 2019 werd een eerste startersbijeenkomst voor nieuwe leraren in de gevangenis georganiseerd. Er waren 16 deelnemers. Er werd ingezet op: <ul style="list-style-type: none"> • Professioneel netwerk opstarten in gevangeniscontext • Leven en onderwijs in de gevangenis • Omgaan met professionele dilemma's in gevangeniscontext

2.8 Strategische doelstelling 8 - Inpassen team gedetineerden in werking Vocvo

We passen het team gedetineerden zowel inhoudelijk als organisatorisch in de werking van Vocvo in.

De inbedding van het team van de onderwijscoördinatoren binnen Vocvo is gerealiseerd. Er zijn reeds meerdere teamoverschrijdende projecten opgestart waarbij het voordeel wordt ervaren om van elkaars expertise gebruik te maken. De werkgroep "werkplekleren" (cfr. 2.4) is hier een goed voorbeeld van. Daarnaast worden er ook opleidingen georganiseerd waar alle medewerkers van Vocvo aan kunnen deelnemen. Tot slot is er ook jaarlijks een "Vocvo dag" waar alle medewerkers van Vocvo op aansluiten. In 2019 werd "onderwijs in detentie" als centraal thema werd gekozen om de andere medewerkers meer inzicht te bieden in de werking van het team onderwijscoördinatoren.

2.9 Thema radicalisering

Het thema 'radicalisering' staat niet expliciet opgenomen in het beleidsplan onderwijs aan gedetineerden, maar wel in het Strategisch plan hulp- en dienstverlening (STRAP 2015-2020). Concreet werd volgende doelstelling in het STRAP geformuleerd: *"In 2015 maken we een plan van aanpak in het kader van gewelddadig extremisme in overleg met het Directoraat-Generaal Penitentiaire Inrichtingen en afgesteld met het Vlaams platform radicalisering"*.

In 2019 waren er meerdere bijeenkomsten van de werkgroep "radicalisering" van de Gemengde Commissie waaraan Vocvo heeft deelgenomen. Hierbij wordt o.a. de deelname aan het groepsaanbod besproken van een specifieke groep gedetineerden die omwille van terrorisme-gerelateerde feiten in een afgezonderd regime zitten.

2.10 Overzicht realisatie doelstellingen

Hieronder een overzicht van de stand van zaken van de doelstellingen opgenomen in het beleidsplan “onderwijs aan gedetineerden 2016-2019”.

Groen = afgewerkt

Geel = niet afgewerkt maar mee opgenomen in nieuw beleidsplan 2020-2024.

Rood = niet afgewerkt en niet meegenomen in nieuw beleidsplan 2020-2024.

Doelstelling 1 We zorgen voor een optimale uitbouw, spreiding en afstemming van het onderwijsaanbod in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen.		
1.1	Tegen maart 2016 evalueren we het bestaande aanbod in de gevangenissen op basis van de Vlaamse leidraad voor het onderwijsaanbod in de gevangenissen.	
1.2	Tegen mei 2017 stellen we een stappenplan op voor verdere uitbouw, spreiding en afstemming van het aanbod op basis van deze evaluatie.	
1.3	Tegen eind 2019 is het stappenplan voor verdere uitbouw, spreiding en afstemming van het aanbod uitgevoerd.	
1.4	Tegen eind 2019 actualiseren we de Vlaamse leidraad voor het onderwijsaanbod in de gevangenissen.	
Doelstelling 2 We verhogen de participatie aan onderwijsactiviteiten in de gevangenis, zowel wat betreft instroom als wat betreft beperken van de uitval.		
2.1	Tegen september 2019 implementeren we een model voor leertrajectbegeleiding in een maximaal aantal gevangenissen in Vlaanderen en Brussel. (zie OD 3.2)	
2.2	Tegen juni 2017 optimaliseren we het systeem voor gebruik van gratificaties en aanmoedigingspremies voor gedetineerde cursisten.	
2.3	Tegen eind 2019 organiseren we minimaal vijf intervisiesessies op het VOC rond thema's die te maken hebben met het verhogen van de participatie aan het onderwijsaanbod.	
Doelstelling 3 We ontwikkelen een systeem voor leertrajectbegeleiding van gedetineerden en bouwen dit uit in alle Vlaamse en Brusselse gevangenissen.		
3.1	Tegen juni 2017 werken we een operationeel model uit voor leertrajectbegeleiding in alle gevangenissen in Vlaanderen en Brussel.	
3.2	Tegen september 2019 implementeren we dit model in een maximaal	

	aantal gevangenis in Vlaanderen en Brussel. (Zie OD 2.1)	
3.3	Tegen juni 2017 ontwikkelen we een registratietool/-methode voor leertrajectbegeleiding in de gevangenis. (zie OD 6.3)	
3.4	Tegen juni 2017 is er een toolbox en procedurehandboek voor leertrajectbegeleiding in de gevangenis in Vlaanderen en Brussel.	
Doelstelling 4 We introduceren in samenspraak met het DG EPI werkpleklers in de gevangenis en bouwen het maximaal uit.		
4.1	Tegen juni 2016 ontwikkelen we in samenspraak met het DG EPI en andere stakeholders een visie op werkpleklers in de Vlaamse en Brusselse gevangenis.	
4.2	Tegen juni 2018 werken we in samenspraak met het DG EPI minimaal twee proefprojecten m.b.t. werkpleklers uit in een Vlaamse en/of Brusselse gevangenis.	
4.3	Tegen december 2019 breiden we het werkpleklers op basis van de resultaten van de proefprojecten uit naar minimaal vier andere gevangenis in Vlaanderen en/of Brussel.	
Doelstelling 5 We bouwen in overleg met het DG EPI de digitalisering van het onderwijs in de Vlaamse en Brusselse gevangenis maximaal uit.		
5.1	We volgen de ontwikkelingen op het vlak van ICT, internet en Prison Cloud binnen het DG EPI op.	
5.2	We plannen minimaal jaarlijks een overlegmoment met het DG EPI en aanbodverstrekkers uit het volwassenenonderwijs om een uitbreiding naar meer gevangenis van het digitale afstandsonderwijs te realiseren.	
5.3	Tegen juni 2016 werken we in samenwerking met het DG EPI een stappenplan uit om hoger en universitair digitaal afstandsonderwijs in de gevangenis mogelijk te maken.	
5.4	Tegen eind 2019 voeren we het stappenplan voor het hoger en universitair digitaal afstandsonderwijs uit.	
5.5	Tegen eind 2017 realiseren we een Europees project om het (digitale) afstandsonderwijs in Europa op de kaart te zetten met als doel gedetineerden in buitenlandse gevangenis te voorzien van een onderwijsaanbod uit het thuisland.	
Doelstelling 6 We voorzien in overleg met de partners van de Vlaamse Gemeenschap en het DG EPI in een of meerdere geschikte registratietools en/of -methodes ter ondersteuning van de uitvoering van onze opdrachten in de gevangenis.		

6.1	Vanaf september 2015 brengen we de huidige registratietools/-methodes in de gevangenissen in kaart, evalueren we ze en zetten we stappen naar verbetering.	
6.2	Tegen juni 2019 komen we tot een vlotte gegevensuitwisseling tussen het registratiesysteem van Onderwijs en het (eventueel nog door Welzijn te ontwikkelen) registratiesysteem van de gevangenis.	
6.3	Tegen juni 2017 ontwikkelen we een registratietool/-methode voor leertrajectbegeleiding in de gevangenissen, rekening houdend met gelijkaardige ontwikkelingen buiten de gevangenis	
Doelstelling 7 We optimaliseren de samenwerking met de verschillende partners betrokken bij het onderwijs aan gedetineerden en werken specifieke samenwerkingsverbanden uit.		
7.1	We richten in 2015 een stuurgroep onderwijs aan gedetineerden op met stakeholders uit het volwassenenonderwijs, welzijn en justitie en bespreken met deze stuurgroep op regelmatige basis de voortgang m.b.t. voorliggend beleidsplan en knelpunten en ontwikkelingen op vlak van onderwijs aan gedetineerden.	
7.2	Vanaf januari 2016 neemt Vocvo verder deel aan de vergaderingen van het CORT en het beleidsteam op lokaal niveau en van de Gemengde Commissie en de voorbereidende werkgroep van de Gemengde Commissie op centraal niveau.	
7.3	Tegen het schooljaar 2016-2017 werken Vocvo en de pedagogische begeleidingsdiensten samen een ondersteuningsbeleid uit voor centra met een aanbod in de gevangenis en hun leerkrachten.	
7.4	We werken voortdurend aan een betere communicatie en wederzijds begrip met de verschillende diensten van het DG EPI door op regelmatige basis overlegmomenten tussen de onderwijscoördinatoren en deze diensten te organiseren.	
Doelstelling 8 We passen het team gedetineerden zowel inhoudelijk als organisatorisch in de werking van Vocvo in.		
8.1	Tegen december 2015 organiseren we minimaal 3 personeelsactiviteiten om inzicht te krijgen in de inhoudelijke werking en de raakpunten van de verschillende deelteams binnen Vocvo.	
8.2	Tegen januari 2016 nemen we het team gedetineerden op in het nieuwe organigram en in de missie van Vocvo	
8.3	Vanaf september 2016 werken we jaarlijks minimaal 1 teamoverschrijdend project uit.	

8.4	Tegen januari 2016 is het team gedetineerden administratief volledig in de werking van Vocvo ingebed	
8.5	Tegen januari 2016 integreren we het team gedetineerden in de teamwerking van Vocvo	
8.6	Tegen juni 2016 nemen we het team gedetineerden op in de functioneringscyclus van Vocvo	
8.7	Tegen december 2016 beschikt Vocvo over een geactualiseerde visie op de operationalisering van de onderwijscoördinatie aan gedetineerden	
8.8	Tegen juni 2017 maken het team gedetineerden en de andere teams binnen Vocvo systematisch gebruik van elkaars expertise en versterken de teams elkaar inhoudelijk.	

3 Terugblik lokale acties 2019

In onderstaande tabel is er een terugblik op de lokale acties die werden vooropgesteld in het [Jaarplan onderwijscoördinatie 2019](#).

Gevangenis	Belangrijke wijzigingen voorzien voor 2018-2019	Toelichting jaarplan 2019	Realisaties in 2019?
Brugge	Heropstart groepsaanbod	Sinds september 2016 is er geen groepsaanbod onderwijs. De betrachting is in oktober 2018 stapsgewijs te starten met een basisaanbod.	Groepsaanbod is gestart met AAV-NT2-CBE-BO (schilder)-Spaans-Leren/Leren-informatica
Antwerpen	Heropstart aanbod CBE	Na een eerste module VCA in april 2018, starten we in het schooljaar 2018-2019 terug op met een vast aanbod door basiseducatie en ontwikkelen we een nieuwe module/cursus voor Nederlands op de gevangenisvloer, geïnspireerd door de gevangnissen van Mechelen, Oudenaarde, ... Er komen ook twee cursussen rond maatschappijoriëntatie	<ul style="list-style-type: none"> - 1x cursus VCA - 1x verkorte VCA voor gebuisden en spontane aanmeldingen - 1x rekenen - 2x Nederlands op de gevangenisvloer Vast aanbod CBE is verwezenlijkt
Antwerpen	uitbreiding primo naar 2e leslokaal	5 à 6 pc's in het leslokaal waar NT2 gegeven wordt met aansluiting Primo om differentiatie in niveaus te ondersteunen	In het leslokaal waar NT2 door het CVO wordt gegeven, zijn nu 5 computers beschikbaar met Primo.
Antwerpen	test digitaal VCA-examen	Met ICT dienst Brussel afspreken om in 2019 het digitale VCA examen te laten doorgaan	Gerealiseerd
Turnhout	Frans	Nieuw aanbod. Engels is	Eén van de twee

		gehalveerd, waardoor er in het eerste semester Frans wordt aangeboden. In het tweede semester blijft Engels wel bestaan.	modules Frans is niet doorgegaan omdat er geen lesgever was.
Turnhout	EHBO	Lesbevoegdheid EHBO is aangevraagd door EduKempen voor de gevangenis van Turnhout.	Gerealiseerd
Turnhout	Praatpunt Nederlands	In samenwerking met de Rode Antraciet	Gerealiseerd
Turnhout, Merksplas, Wortel en Hoogstraten	Kempenbreed verhaal	In de Kempen willen we breder kijken dan onze eigen gevangenis en een aantal zaken Kempn breed aanpakken, bv. organisatie van AAV, nieuwe partnerschappen onderzoeken (bv. Thomas More), vrijwilligerspoule,..	Lopende
Hoogstraten	Project buiten de muren	Uitgewerkt, klaar voor opname in activiteitensysteem Hoogstraten. Nog wachten op goedkeuring regionale directie. Lokale werkbaarheid en eerste trajecten moeten daarna nog uitgewerkt worden.	opstart geannuleerd (zie 1.3.1)
Hoogstraten	Omvorming beroepsopleidingen	Beroepsopleidingen mogelijk in kortere trajecten. Je kan kiezen voor de korte (basis) of de reeds bestaande lange versie.	Gerealiseerd en positief geëvalueerd
Hoogstraten	Mogelijke wijzigingen aanbod	Gevangenis Hoogstraten is op zoek naar een nieuw concept om om te gaan met de leegstand van gebouwen en moeilijke instroom naar opleiding.	Onderzoek werd uitgesteld. In het voorjaar 2020 wordt dit terug opgenomen.
Wortel	Afstemming onderwijsaanbod met ander aanbod	Vanuit de directie in Wortel worden er beperkingen opgelegd over de hoeveelheid aanbod dat we	Gerealiseerd. Er is een aangepaste planning

		mogen organiseren in onze lokalen. We moeten de "slots" verdelen onder alle domeinen.	
Wortel	Vraaggestuurd bezoek van vrijwilligers in functie van de examencommissie	In 2018 zijn we opgestart met een vrijwilligerswerking in de gevangenis van Wortel. Door het verminderen van de examenperiodes van de examencommissie vanaf 2019 willen we de ondersteuning van de vrijwilligers hierop afstemmen	Stilgevallen door geen mogelijkheid tot digitale examens examencommissie
Merksplas	Studiegroep NT2	In 2018 is er op organische wijze een studiegroep rond NT2 ontstaan. We willen dit concept verder ontwikkelen en evalueren.	Gerealiseerd
Merksplas	Opstart Retouches	Opleiding retouches opstarten in januari 2019	Gerealiseerd
Merksplas	Uitrol OLC	Vanaf 2019 hopen we op paviljoen A en Abis van start te gaan met een OLC. We willen deze werking gedurende het jaar evalueren, bijsturen en eventueel uitrollen naar andere paviljoenen.	Geparkeerd door wegvallen van leertrajectbegeleider
Hasselt	Heropstart OLC	Vanaf het schooljaar 2018/2019 willen we het OLC weer opstarten. Vanaf 20 september gaan er gesprekken door met mogelijke begeleiders, daarna wordt er bekeken met de begeleider hoe we het verder uitbouwen	In beperkte mate opgestart, enkel voor ICT-cursussen. De andere programma's kunnen niet geïnstalleerd worden. We wachten op nieuwe PC's om programma's aan te kopen.
Hasselt	module groenbeheer	In het kader van werkplekleren willen we verkennen of er een module groenbeheer aangeboden kan worden in de gevangenis.	Niet gerealiseerd wegens personeelsproblemen in de gevangenis en het wegvallen van een contactpersoon

		We willen zo snel mogelijk (najaar 2018) een verkennend gesprek + rondleiding doen met de centra die dit aanbieden en van daaruit bekijken wat kan. In 2019 willen we hiermee starten.	
Sint-Gillis	aanpassing infrastructuur	2 leslokalen ingericht op de rotonde ICT-lokaal verplaatst naar cellulair gedeelte alle aanbod (zowel Nederlandstalig - als Franstalig) is vleugeloverschrijdend	aanbod is gestart met deze aangepaste infrastructuur maar terug opgeschort in oktober 2018 (zie 1.3.1)
Vorst	behoefteonderzoek	Gepland over de verschillende diensten en gemeenschappen heen: behoefteonderzoek om een betere analyse te kunnen maken van de behoeften van de huidige populatie in de site Vorst.	Gerealiseerd
Vorst	nieuwe externe partners zoeken	Samenwerking met het Rode Kruis Brussel: EHBO	In 2019 is een eerste cursus EHBO doorgegaan en positief geëvalueerd met het Rode Kruis. Dit wordt in 2020 herhaald
Vorst	nieuwe externe partners zoeken	Zoektocht naar (nieuwe) externe partners voor nuttige invulling van samenwerking onderwijs-werk voor nog te openen werkatelier	Niet gerealiseerd
Beveren	REI (residentieel elektrotechnisch installateur)	REI - 3 modules (PCVO SCHELDELAND)	Gerealiseerd
Beveren	AAV	Opstart AAV - module wiskunde (PCVO SCHELDELAND)	Opgestart februari 2019.

Beveren	Opstarten vrijwilligerswerking	Gezien in Beveren de populatie voornamelijk (lang)gestraften betreft, wordt in 2018 verkend hoe we vrijwilligers kunnen inzetten bij het begeleiden van individuele leertrajecten.	Niet opgestart. Wordt in 2020 bekeken in kader van ESF-project LIO 2.0.
Gent	nieuw intakesysteem	Na een evaluatie van het onderwijsaanbod met de leerkrachten, scholen en de gevangenis hebben we besloten het intakesysteem te veranderen. het doel van deze verandering is veelvoudig: <ul style="list-style-type: none"> - een beter zicht krijgen op de kandidaat-cursisten in de gevangenis van Gent - het aanbod aanpassen naar de behoeften van de cursisten - administratieve vereenvoudiging - de intakeweek minder druk maken 	Gerealiseerd. Evaluatie volgt nog.
Oudenaarde	Nederlands voor anderstaligen	Nederlands op de gevangenisvloer wordt gegeven door studenten lerarenopleiding	Gerealiseerd

Vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs

Frederik De Merodestraat 27, 2800 Mechelen

Tel. 015 44 65 00

vraag@vocvo.be

www.vocvo.be

Tel. 015 44 65 12

vraag@wablief.be

www.wablief.be

Vocvo vzw
Frederik de Merodestraat 27
2800 Mechelen
0443 425 503
RPR Antwerpen, afdeling Mechelen